

Till Kulturdepartementet, Centerpartiet och Liberalerna

2020-06-17

Arbetslivsmuseer i behov av stöd

Runt om i landet finns omkring 1 500 arbetslivsmuseer. Arbetslivsmuseerna är viktiga ur ett besöksnäringssperspektiv och kan i många fall vara den bidragande orsaken till att turistfamiljen besöker just detta område. De har vanligtvis omkring 10 milj. besök på ett år. Arbetslivsmuseerna är en viktig aktör, inte minst på mindre orter och på landsbygden. De ger underlag till företagande och inkomster för butiker, restauranger och boendeanläggningar. Museers och kulturarvets betydelse behöver ses som resurs i en större kontext. Arbetslivsmuseerna som ofta drivs ideellt och vars enda stora intäkt är entréavgifter, drabbas hårt av coronapandemin. Dels genom att drastiskt minskat antal besök och avbokningar av visningar, konferenser med mera. Dels genom att ett flertal av dem som driver arbetslivsmuseet själva är 70 plus och tillhör riskgruppen.

Arbetslivsmuseerna har inte prioriterats eller inkluderats i de stödpaket som regeringen presenterat, inklusive Stöd till kulturen om 500 milj kr, som presenterades i april. Förordningen för statligt stöd för kulturevenemang som har ställts in eller skjutits upp med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19 ger inte stöd till intäktsbortfall för uteblivna entréintäkter och därmed även uteblivna intäkter från försäljning i butik och servering. Entréintäkter, försäljning i butik och servering är ofta den enda inkomstkällan för arbetslivsmuseer. Förordningen sade också att stöd endast får lämnas till kulturverksamhet av professionell art. Verksamma på arbetslivsmuseer är inte alltid högskoleutbildade eller kan leva på verksamheten då den ofta bedrivs ideellt. De är dock professionella inom sin verksamhet som till exempel hantering av en ångpanna, ett flygplan eller av remdrift.

ArbetSam och Arbetets museum önskar därför att man i kommande stödpaket om 150 milj. kr som ska fördelas genom kultursamverkansmodellen beaktar att följande inkluderas:

Stöd till utställningar och evenemang inkluderar även intäktsbortfall för uteblivna entréintäkter och uteblivna intäkter från försäljning i butik och servering.

Stöd får lämnas till juridiska personer och enskilda näringsidkare som är verksamma i Sverige och som bedriver eller arrangerar kulturverksamhet med expertkunskaper inom sitt verksamhetsområde

Arbetets museum har i uppdrag att dokumentera industrisamhällets historia. Vi har ett särskilt ansvar för att stötta landets 1 500 arbetslivsmuseer. Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam) samlar över 600 av dessa arbetslivsmuseer från hela landet. Arbetslivsmuseerna förvaltas till stor del av ideellt engagerade människor som har specialkunskaper av den specifika historien. Under knappa ekonomiska resurser görs ett ovärderligt arbete i civilsamhället. Det är av största vikt att stötta arbetslivsmuseerna i deras arbete med att bevara kunskap och överföra den

till kommande generationer, att ta ansvar för vår gemensamma historia. Det skulle vara omöjligt att förstå hur Sverige utvecklats till det land det är idag utan dessa ideella krafter som förmedlar industrisamhällets kulturarv.

På arbetslivsmuseerna berättar man om människor, deras liv och drömmar och om arbetets vardag men också om maskiner och teknik. Gemensamt för arbetslivsmuseerna är att man huvudsakligen arbetar med den senare delen av 1800-talets och 1900-talets historia. Under den perioden utvecklades Sverige till ett betydande industriland.

Arbetslivsmuseerna är också platser för lärande. Här finns berättelser om 1900-talets sociala historia, tekniska historia, ekonomiska historia och mycket mer. Här kan man uppleva de omvälvande förändringar som lett fram till dagens Sverige. Arbetslivsmuseerna har alla förutsättningar som krävs för att användas som levande lärosalar. Här finns oftast möjlighet till att ta, känna och lukta på föremålen till skillnad från museer med föremål i montrar.

Arbetslivsmuseerna är en del av en landsomfattande gräsrotsrörelse i civilsamhället. Vi har dem att tacka för ett omfattande arbete och stort engagemang. Vi behöver värna den unika resurs som arbetslivsmuseerna är för orten, skolan och besöksnäringen i kommuner och regioner och för att hela landet ska leva.

Med vänliga hälsningar

Niklas Cserhalmi
Museidirektör, Arbetets museum

Mikael Parr
Ordförande, Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam)

Bilagor:
Lista arbetslivsmuseer i Sverige

För kännedom:
Sveriges regioner och kommuner